

Lumea Universitară

REVISTĂ CULTURALĂ BILUNARĂ

SECRETARI DE REDACȚIE: M. MACAVESCU — G. BELEA

Abonamentul;
Pe an 72 Lei
Pe 1/3 an 40 Lei
Exempl. 3 Lei

APARE SUB ÎNGRIJIREA UNUI COMITET

Abonamentul pen-
tru studenți
Pe an ... 60 Lei
Pe 1/2 an 30 Lei
Exempl. 3 Lei

AVRAM IANCU, eroul național din 1848.

Colaboratorii acestui număr: I. Agârbiceanu, N. Ghiulea, Mariu Stănescu, Aron Păltieanu, Della Thompson Lutes (în rom. de V. Bărbat), H. Heatheote Williams, M. Macavescu, I. Istrate și cronici științifice, sociale, etc.

Redacția și administrația Str. Avram Iancu No. 11. Cluj.

Fondator:
Centrul Studențesc
„Petru. Maior”

Lumea Universitară

Revistă culturală bilunară

Apare sub îngrijirea unui comitet

Secretari de Redacție:
M. Macavescu
—
G. Belea

ABONAMENTUL 72 Lei pe an, 1/4 an 40 Lei

EXEMPL. 3 LEI

Redacția și administrația Cluj, Str. Avram J. 11

315 Mai.

Prăznuirea zilelor mari din istoria unui neam n'are nici un rost când să impune de autorități, și se menține an de an, numai în baza acestei impuneri. Astfel de prăznuire este de-a dreptul o profanare a memoriei acelor care au dat aceea zi mare, ce nu se voește prăznuită decât de suflete care ele o cer, fiindcă în adâncurile lor trăesc convingerile și credințele care au dus un popor la fapta mare ce e comemorată.

De aceea când o generație nu mai e pătrunsă de idealurile legate de o anumită zi mare, prăznuirea aceea, chiar când nu se uită, în urma unui obicei sau a unei impuneri oficiale — nu mai e decât un prilej de paradă deșartă, și nici decât prilej de îmbogățire, de creștere sufletească, singurul rost al prăznuirii zilelor mari.

Ziua de 315 Mai nu numai că nu era o prăznuire rânduită — până înainte cu trei ani, — ci era strașnic oprit de a se serba altfel decât în sufletele noastre. Și cu toate acestea aniversarea ei a rodit mereu dela 1848 nu numai în generațiile de elevi din școlile Blajului, de lângă Câmpul Libertății, ci în toate părțile neamului nostru de dincoace de Carpați, fiind vecinic treaz idealul național întrevăzut în marea adunare de pe Câmpul Libertății. Generațiile care au urmat după lungul sir al

martirilor din 1848 au băut mereu din credința și puterea celor ce au ridicat poporul românesc ca pe un singur om în revoluție, și nu numai că au ținut mereu contactul cu cei adormiți, ci cu fiecare prilej de aniversară își creșteau hotărârea de-a realiza idealul marilor morți, care era, tot mai luminos și imperios și idealul lor.

Ziua de 315 Mai s'a prăznuit mereu în sufletele noastre pentru că flacăra aprinsă de marea generație dela 48 în loc să se stângă, s'a învolutat tot mai puternic și tot mai mulți din fiii și nepoții deschizătorilor de drum.

N'am putea spune dacă la reușita adunării de pe Câmpul Libertății a contribuit mai mult

Generația matură de atunci, sau mândra falangă a tinerimei române din acele vremuri. Va fi destul să constatăm adevărul: atunci generația ce se ridica se ținea de generația matură cum se țin vâștatele de vița de vie. Nu puteai rupe mlădițele fără să simți butucul. Era o reală vieață unică: sufletul neamului trecea prin amândouă generațiile și le umplea de fiu, strălucind în florile tinereții și îndârjindu-se în voința bărbatilor. Cele două generații se întregeau, dând posibilitatea marilor fapte.

Și să nu se creadă că azi ar fi alte mijloace prin cari se poate ajunge la faptele mari.

I. Agârbiceanu.

Scrisoare către studențime

de N. GHIULEA
Profesor de Politică Socială

„Îngrijiți-vă de ulei pentru candelile voastre!”

Ziua de mâini a țării noastre pare a fi mai grea ca ziua de ieri și ziua de astăzi. Pentru clădirea noului nostru Stat și pentru pregătirea unei rezistențe titanice contra unui cerc de dușmani, ce se strânge tot mai amenințător în jurul nostru, ne vor trebui oameni — oameni superiori, oameni bine pregătiți. Acei oameni de mâine vor avea să fie recrutați dintre voi, studenții de astăzi, și de aceia trebuie să vă fie cu totul justificată grija noastră, a acelor din generațiile ce vă preced,

asupra modului în care se dezvoltă sufletul, mintea și inima voastră.

Noi am trăit cu un vis, un ideal puternic, care ne-a stăpânit ființa noastră întreagă, și la căldura acelu vis ni s'a format sufletul, care ne-a dus la isbândă, la realizarea idealului național. Visul întregirii neamului nostru însă, ne-a mulțumit toate dorințele, toate năzuințele, și nu am căutat exprimarea ființei noastre în nimic altă-ceva. Noi ne-am așteptat împlinirea visului, dar nu am pregătit acea

împlinire, ne-am format sufește pentru jertfele pe care ni le va cere ziua cea mare, însă nu ne-am gândit niciodată la ce va urma după împlinirea visului nostru. Să fie fost lipsa unei credințe puternice în idealul nostru național, căci, Doamne, cine ar fi avut înainte de 1914 mintea, care să judece că după patru ani noi ne vom fi îndeplinit idealul național în întregime, sau faptul că eram prea slabi, prea nepregătiți pentru a vedea cu perspicacitate în viitor, și a ne da seama de ce mari probleme va ridica întregirea neamului nostru, — nu știm. Dar e tot una, unirea noastră ne-a găsit complect nepregătiți. Desigur, greutăți mari economice și sociale, ruina și sărăcirea țării, distrugerea isvoarelor ei de bogăție, săcătuirea forțelor fizice și psihice ale muncitorilor, dezechilibrul moral și lipsa generală de dispoziție de muncă, greutățile ce ni le aduce conviețuirea internațională, sunt piedici imense în refacerea noastră. Desigur, starea de enervare generală, împiedecă de asemenea, în mare măsură, consolidarea unirii și pregătirea unificării printr'o colaborare a tuturor forțelor noastre. Însă este mai mult decât atât. Generațiile cari au astăzi răspunderea conducerii țării noastre, nu și-au format nici sufletul, nici mintea, nici inima pentru problemele zilei de astăzi. Ele nu pot să înțeleagă împrejurările de astăzi, nu pot fi stăpânite de sufletul timpurilor de astăzi, nu pot să vadă decât în orizontul strâmt în care au trăit, și li-s'a dezvoltat ființa lor, și voi să dea noului Stat, impulsia și viața vechilor întocmiri de Stat pe care le-au cunoscut. Generațiile conducătoare de astăzi vorbesc de *refacere*, pe când ele ar trebui să vorbească de *reconstrucție*. Li-e frică de viața nouă, de

ășezările noi pe cari le cere neamul nostru astăzi. Și cu dubiurea și cumpăneala unui bătrân ce nu înțelege mentalitatea nouă plină de generozitate și avânt a tinereții, dar și cu strășnicia și asprimea unui tutore autoritar ce voește cu sila să facă bine copilului său, generațiile de astăzi vor să croiască drumul României mari pe aceleași făgașe din trecut. Dar trebuie să o recunoaștem că ele nu sunt în stare să recunoască noul nostru Stat, că generațiile înaintașe vouă, nu pot ridica noua clădire, nu pot să croiască noul drum al neamului nostre.

Aceasta este menirea generației voastre.

Îngrijitivă de ulei pentru candelele voastre.

Întâia voastră întrebare în viață trebuie să fie: cum să vă pregătiți pentru îndeplinirea misiunii voastre?

Dar dacă vouă vă este greu să vă fixați punctele de reper a pregătirii voastre, dacă ademenirile plăcerilor vieții, cu care vă întâlniți deabea astăzi, și viciunea firii voastre vă împiedică să gândiți mai adânc, vouă, nouă, celor mai bătrâni decât

voi, din experiența-noastră, și cercetarea cinstită a lipsurilor noastre, din cunoașterea necesităților de astăzi și de mâine, ne este mai ușor să vă spunem care este calea pe care trebuie să pășiți.

Fi-voi noi oare destul de convingători, avea-veți voi oare încredere în cuvântul nostru, voi veți voi oare să adânciți sfatul nostru, să-l urmați?...

Intemeiați viața voastră pe *muncă*, muncă cinstită, muncă ordonată. Munca este darul suprem pe care ni l-a dat Dumnezeu pentru fericirea noastră.

Ea este justificarea existenței noastre și a dreptului de folosire a tuturor bunurilor pământesti. Munca este înobilarea vieții, este ridicarea existenței omenești deasupra animalității, este ridicarea personală a individului în fața lui și a societății în care trăiește. Munca este de altfel plăcerea vieții, ea nu îngăduie nici oboseală sufletească, nici descurajare, nici decădere morală. Munca te face mulțumit de tine, cu voie bună, munca îți dă speranță, îți dă avânt, munca îți dă cheile de aur cu care veți stăpâni și sufletul și mintea și inima ta.

Intemeiați viața voastră pe *iubire de adevăr*. Numai adevărul, numai cultul-adevărului vă dezvoltă în chip firesc și sănătos ființa voastră. Prim iubirea de adevăr vi se înalță cugetarea, vi să întărește convingerea în puterile omenești, prin iubirea de adevăr pregătiți calea spre civilizație și progres. În iubirea de adevăr se formează caracterul vostru, vi se formează un orizont larg de privire a lumii, a ideilor și a faptelor.

Intemeiați viața voastră și pe *iubirea de frumos*. Alături de adevăr, frumosul vă înobilează, vă purifică simțirea. Iubirea de frumos vă împodobește viața, vă armonizează activitatea în-

treagă, vă dă plăcerea și iubirea de viață, vă dă plăcerea și iubirea de muncă. Iubirea de frumos vă dă putința să găsiți izvoare bogate de inspirație și de invenție, chiar în partea cea mai aridă a cercetării adevărului.

Intemeiați viața voastră apoi pe *generozitate*. Sunteți tineri, sunteți buni fiți totdeauna astfel. Iubirea de adevăr și de frumos vă vor lămurii iubirea de dreptate. Dar singura cale pentru împlinirea dreptății este aceea a generozității. Fără acest sentiment, egoismul, care e baza ființii noastre și a societății ar stăpâni totul: cel slab nu s'ar mai putea bucura de dreptate, libertatea nu ar mai avea nici un înțeles, egalitatea ar fi mai mult de cât o himeră, cugetarea și libera exprimare a ideilor, bunul cel mai scump al intelectualilor, ar fi pentru totdeauna înăbușite. Fără generozitate nu poate trăi o societate. Pe ea se întemeiază iubirea de aproape, pe ea se întemeiază drepturile și datoriile sociale, ea este baza credinței noastre.

Intemeiați viața voastră apoi pe *solidaritate*. Omul nu poate trăi singur, dar nu poate trăi nici îndușmănit de toți acei din jurul lui. Omul trebuie să se simtă legat de acei cari trăiesc în societate cu el, trebuie să se simtă solidar cu semenii săi în lupta grea pe care o duc zi de zi în viață. Fără iubirea de aproape, fără încredere în aproape, fără recunoașterea de interese comune și tovarășie de luptă, fără solidaritate în sfârșit, nu poate exista viața în societate. Solidaritatea pe care astăzi trebuie să o simțiți în corpul vostru studentesc față de loviturile ce primește unul dintre ai voștri sau studențimea în întregime, solidaritatea, în societățile voastre studențești științifice sau de sport, în mișcările voastre cu caracter so-

cial, cultural sau politic, pregătește legăturile sociale de mâine, creiază în sufletul vos:ru legăturile necesare statului nostru de mâine. Acest simț superior, vă deschide ochii asupra înțelesului societății, vă poartă pașii spre lămurirea complexității vieții sociale, vă luminează în ce privește legăturile dintre clase și datoriile unora față de ceilalți. Voi trebuie să vă simțiți frați, să simțiți dragoste de frate și pentru clasele inferioare, pentru muncitori. Voi sunteți toți muncitori. În marea voastră majoritate săraci, nu aveți altă avere de-ât munca voastră, decât puterea brațelor și minții voastre, aveți aceiași dușmani, și aceleași revendicări ca și muncitorii. Plecați acum, cât sunteți tineri și buni, urechea la durerile muncitorilor, fie ei la coarnele plugului, în uzinele fără aer, sau minele de iad, formați-vă inima în suferință alături de ei, și păstrați, voi tineri generoși, viața voastră întreagă iubirea de clasele de jos, de clasele muncitoare, care prin jertfa energiei și vieții lor, prin munca lor grea și istovitoare, muncă fără odihnă și fără plăceri, creiază întreaga fericire în lume, fericire de care ei sunt astăzi lipsiți.

Intemeiați viața voastră și pe *idealism*. Numai în flacăra idealismului vă veți păstra tinerețea sufletească cu care sunteți împodobiți astăzi. Numai idealismul vă prezervă de decăderile vieții, vă apără de materialismul umilitor, vă dă putința a vă apărați credința și ideile vo-

astre. Numai în căldura idealismului se vor forma oamenii mari de care vom avea nevoie mâine.

Intemeiați viața voastră în sfârșit pe naționalism. Iubirea de țară, de neam și de limbă este singura garanție de folosire a tuturor calităților voastre spre binele societății cari vă așteaptă. Idealul nostru de astăzi, după întregirea neamului nostru, nu poate fi decât ridicarea neamului românesc, de cât dezvoltarea tuturor calităților lui, decât ridicarea lui la maximum de cultură și civilizație de care este capabil, pentruca să-și ia locul care îl merită în lume, între celelalte națiuni civilizate, să aducă nota sa personală în civilizația lumii întregi, și să răsplătească astfel cu prisosință ceea ce a împrumutat dela civilizațiile mai vechi, pentru formarea, ridicarea și cristalizarea civilizației lui.

Numai astfel, numai cu aceste sentimente, veți putea să pregătiți îndeplinirea misiunii voastre. Prin muncă și iubire de adevăr veți căpăta cunoștințele serioase care la veți folosi mâine. Prin iubire de frumos veți armoniza munca, ideile și planurile voastre. Prin generozitate și solidaritate veți pregăti condițiile vieții sociale de mâine. Iar prin idealism și naționalism veți încorona întreaga voastră operă.

Din Filozofia lui A. D. Xenopol

MARIN ȘTEFANESCU

Profesor la Universitatea din Cluj

Există o filosofie românească, pe care noi abia acum începem s'o cunoaștem. Dar ea trebuie să fie larg cunoscută, mai ales în ceasul de acum, pentrucă ea poate să fie o contribuție foarte puternică la întărirea unității noastre naționale, și la deschiderea orizontului culturii pentru această unitate. Unul din reprezentanții de seamă ai acestei filosofii este A. D. Xenopol, fostul profesor de istorie dela Universitatea din Iași, de aceia am voi să dăm aici o schiță a filosofiei sale asupra istoriei.

La întrebările inițiale, pe cari și le pune istoricul, adică acelea de a ști în ce consistă precis istoria, dacă ea este o știință, și care îi este metoda sa, răspunsurile, zice Xenopol, sunt următoarele. Istoria este un studiu *sui generis*, care pe de o parte se apropie, iar pe de altă parte se deosebeste de științele naturale. Acestea studiază faptele cari se repetă; ele se servesc deci de o metodă care formulează legi de repetițiune prin cari se pot prevedea anumite fenomene viitoare. Pe când istoria se ocupă numai cu grupele de evenimente sau seriile care nu se repetă ci se succed; procedeul său consistă în a face numai niște caracterisări, cari nu sunt niște legi propriu zise, ci cel mult niște legi abstracte sau de succesiune, adică niște idei caracterisate în trecut dar nu prevăzute în viitor ¹⁾.

Și așa fiind, urmează că pe cât de ușor putem descoperi legi în lumile inferioare, pur materiale, unde este vorba de repetiție, pe atât de greu putem să cunoaștem succesiunea din lumile superioare: mai puțin greu sufletul individului, mai greu sufletul națiunii, și mai greu sufletul rasei. Și așa fiind, — adică realitatea consistând în lumi suprapuse,

¹⁾ A. D. Xenopol, *La Théorie de l'histoire*, Paris, Leroux, 1918, p. I. VII, 2—4, 303, etc. cf. *Psychologie et Histoire*.

ca materia, sufletul individului, națiunea, rasa, — rezultă că doctrina care susține legitimitatea națiunii și și a rasei corespunde realității ²⁾.

Și într'adevăr, cuprinsă în sfera naționalității, activitatea individului ia un impuls puternic și concură la progresul omenirii. În această sferă, individul, dela care pornește și la care tinde totul, își găsește fericirea sa; prin ea el înaintează în calea deschisă omenirii, și lucrează spre scopul comun. Istoria ne dovedește că numai popoarele cari au ajuns la o viață națională, la o conștiință clară a existenței lor, au produs ceva pentru binele omenirii ³⁾. Firea noastră trebuie să se desvolte în cunoștința marelui tot din care facem parte. Dar omenirea nu există în abstract. Ea nu poate să existe decât sub forme naționale, deoarece natura însăși a turnat-o în acest calapod, — și a o apăra pe acest tărâm, este a apăra în chipul cel mai potrivit interesele omenirii ⁴⁾.

Se va găsi poate un neajuns lucrării mele, zice Xenopol vorbind despre *Istoria Românilor*, și anume neajunsul de a nu avea un stil egal în toate părțile sale. Însă aceasta era fresc să fie așa. Când era vorba de a fixa o dată sau de a determina succesiunea unor domni, stilul trebuia să ia caracterul unei discuții științifice. Dar uude simțiam pulsul cel mare al națiunii răsunând în inima mea la priveliștea faptelor mărețe, sau la trecutul de durere a poporului român, fără să fi voit mi se încălzia condeiul . . .

²⁾ *Psychologie et Histoire*, p. 16 și urm.; *La Théorie de l'histoire*, cap. V. cf. Discuția între Lacombe și Xenopol în *Revue de Synthèse historique*, 1900, t. I. Nr. 1 și 3; t. II, Nr. 4 și 6. A. D. Xenopol, *Politique de races*, Roma, Forzani, 1903.

³⁾ *Cultura Națională*, în „Convorbiri literare”, anul II, 1868—1869, p. 181 și urm.

⁴⁾ A. D. Xenopol, *Michail Kogălniceanu*, Discurs de recepțiune la Academia Română, București, Göbl, 1895, p. 14, 25, 40—41.

. . . Departe, spre răsărit, și fără nici o atingere directă cu masa cea mare a Latinilor apușeni, se află aruncat cel'alt grup de Latini, Români, Inconjurați din toate părțile de neamuri streine, în care nici-o dată sângele nu poate provoca și pdntu ei o mișcare simpatică. Această poziție răslețită cu totul de marea familie din care dânsii fac parte, este pentru ei din cele mai dăunătoare. Cu cât se accentuiază mai mult politica de rasă, către care gravitează cu o nespusă putere vremurile noastre, cu atâta poporul român este expus la pericol, căci el este lăsat singur să lupte cu uriașii ce-l inconjoară.

Românii, stând în cetatea munților Carpați un timp îndelungat, se revărsară de la o vreme în afară, către văile și șesurile dela Marea Neagră. Astfel se născură cele două state, Muntenia și Moldova, pe când dincolo de munți lanțurile lăuntrice îi despărțiau în mai multe țări deosebite: Transilvania, Maramureșul, Crișana și Banatul. Și cu toate acestea, poporul român nu poate înăbuși o speranță ce încolțește în el, de câte ori își aruncă ochii spre toate acele părți unde răsună graiul românesc, anume că din păturile adânci ale unui viitor oricât de îndepărtat, va răsări o dată frumosul arbore al unirei tuturor Românilor, că, pe cât se întinde graiul lor comun, se vor înjgheba și interesele lor comune, că granițele statului vor cădea o dată împreună cu acelea ale naționalității lor. Poate că mult timp vom trebui să mai așteptăm întruparea acestei dragi vedenii; dar oricât ar fi să așteptăm, mărirea țelului să ne dea puterea de a răbda, și întreaga noastră muncă să fie îndreptată numai spre acest scop sfânt și mareț ⁵⁾.

Și cu aceste cuvinte se încheie filosofia istoriei pentru Xenopol. Și

⁵⁾ *Istoria Românilor*, vol. I, Iași, 1888, Precudântare și Introducere.

Xenopol s'a stins toc-nai în clipa în care acest scump vis al său și al tuturor Românilor, devenia realitatea.

acest cuvinte, rostite de unul care este recunoscut de lumea învățată din apus ca unul dintre cei mai mari filosofi ai istoriei din timpul nostru, trebuie să ne dea de gândit. Pentru el, Românii nu aveau ca scop mai sfânt decât unirea, pentru că numai așa ei puteau să fie o contribuție prețioasă la cultura generală a omenirii.

Și totuși, astăzi când această unire s'a înfăptuit, ce vedem? Partida partidelor politice ne-a orbit până într'atât, încât frații cari s'au dorit cu atâta sfânt dor, au început a se învrăjbi, și amenință cu prăbușirea mărețului nostru vis.

Dar această faptă este un blestem.

Aceasta este o impietate. Aceasta nu se poate. Și nu se mai găsesc oare în această țară destule suflete românești, cari să le spună și unora și altora că unirea ne-a fost visul, că în unire trebuie să trăim?

Iată ceea ce mai ales studențimea poate și trebuie să facă, prin alăturarea lor de dascălii cari propovăduesc altoirea științei pe dragostea de patrie. Dela un capăt până la celalalt al țării să răsune imnul divin al unirii tuturor Românilor. Căci numai așa neamul nostru va putea să fie ceea ce el trebuie să fie: un puternic izvor de cultură și de civilizație între apusul și răsăritul Europei.

Cercurile studențesti regionale

III.

Câteva contribuții la organizarea lor

Situația cercurilor studențesti regionale la Universitatea noastră până acum nu este lămurită. Principiul unic la baza lor este în general primit, propaganda culturală. Inșă nimic nu este încă precizat în cadrele acestui principiu în ce privește felul lor de organizare. Astfel că aproape fiecare cerc regional este organizat după norme ca să aibă cunoștință despre munca și rezultatele celuilalt și experiența unui cerc în activitatea sa extrauniversitară nu e deloc o contribuție reală și pentru promovarea sistemului de muncă al celorlalte organizații de acelaș gen. Se muncește în fiecare cu multă însuflețire și devotament dar din rezultatele și experiențele fiecărui cerc nimic nu se sintetizează în mod sistematic pentru studiul unui cerc fie în sistemul de a munci fie în ce privește cunoștințele câștigate despre țărâtime, despre necesitățile ei culturale economice sau de altă natură, să fie o accelerare și o ușurință în munca celorlalte cercuri.

Dealtcum munca acestor cercuri cu toate că este a studențimii din Cluj — fiindcă se face în mod atât de izolat și după un sistem de fărâmițare a forțelor — rămâne necunoscută atât pentru întreaga studențime, cât și pentru oricine care ar dori să știe ce a făcut și ce dorește să facă studențimea din Cluj pentru ridicarea nivelului cultural al maselor de jos. Muncim fără să ne cunoaștem reciproc activitatea organizațiilor noastre extrauniversitare și prin aceasta să câștigăm încurajare văzând toate rezultatele muncii noastre comune.

Scopul fiecărui sistem de organizare este ca să ducă pe calea cea mai scurtă la realizarea scopului urmărit, un principiu care până acum n'a fost adoptat de către cercurile noastre regionale. Considerațiunile de utilitate impun schimbarea sistemului actual.

Activitatea cercurilor regionale din Cluj este activitatea studențimii dela această Universitate. Unica organi-

zație care este chemată și poate reprezenta întreagă studențimea nu poate fi decât *numai Centrul Studențesc*. El este chemat și numai el poate să reprezinte interesele, să realizeze dorințele și scopurile întregii studențimi și în acelaș timp să reprezinte *activitatea ei oriunde s'ar manifesta*, fie întreagă studențimea, fie numai anumite grupări din sânul studențimii. Este prin urmare necesar ca între Centrul Studențesc și între organizațiile regionale ale studențimii să fie stabilite unele raporturi cari însă nu pot împedeca la nici un caz activitatea liberă a cercurilor regionale. Principiul ce ar trebui realizat în stabilirea acestor raporturi nu poate fi decât: *centraliza ea rezultatelor și a directivelor generale de muncă și descentralizarea completă a muncii*

Ca să lămuresc mai bine intențiu-nea acestui principiu în cazul de față voi da unele amănunte:

1. În ce privește munca lor în regiune cercurile păstrează independența lor de până acum. Centrul nu poate avea nici un amestec pentru că să impună spre exemplu numărul turneelor sau locul unde să fie ele organizate în vr'o regiune.

2. Vor trebui să primească numai directivele generale de muncă și de organizare stabilite fie de vre-un congres studențesc, fie de adunarea generală a Centrului.

3. Fiecare cerc regional la începutul fiecărui an școlar ar face Centrului un raport despre activitatea sa dezvoltată în timpul verii. Raportul nu s'ar face pentru a dovedi că cercurile regionale sunt organe inferioare ale Centrului studențesc, ci numai pentru ca în acest fel să poată fi cunoscută în întregime activitatea extrauniversitară a studențimii. Aceste rapoarte anuale pot avea o deosebită importanță în cunoașterea generală a ținuturilor noastre și o dovadă despre seriozitatea și puterea de înțelegere care ne conduce în îndeplinirea programului nostru. Ele ar putea să cuprindă afară de munca studențimii și alte date folositoare ca spre

exemplu: felul cum a primit țărâ-nimea și muncitorimea, descinderea studenților în mijlocul lor, observații asupra situației lor economice, culturale și sociale, curente care stăpânesc în general masele fie ele politice sau de orice altă natură, observații asupra felului de trai al țărănimii, asupra obiceiurilor din deosebitele ținuturi, asupra situației lor sanitare și în fine o mulțime de alte observații care urmărindu-le ne deprindem și noi să pătrundem mai adânc în sufletul, în mentalitatea și viața poporului și am putea ușor să adunăm o mulțime de date interesante pentru noi, cari ar fi puncte de observare la stabilirea directive-lor generale de muncă. Aceste date rudimentare la început, dar tot mai precise cu timpul — ar putea să fie un enorm material brut, chiar și pentru oamenii de știință cari ar intenționa să studieze situația țărănimii și muncitorimii noastre din deosebitele regiuni ale țării. Nimeni altul nu se poate apropia mai mult de sufletul masselor de jos decât studentul. Și de ce n'am exploata acest fapt când prin el putem fi în folosul lor și al nostru. Totul se poate face. Trebuie numai muncă, râvnă și pricepere.

Dar să revenim.

Acestea trei puncte ar fi cele mai principale în stabilirea raporturilor dintre Centrul studentesc și cercurile regionale. Ele ar urma să fie trecute în statutele fiecărei organizații. Spre acest scop s'ar impune elaborarea unui statut unic pentru toate cercurile regionale pentru ca organizarea lor să fie în toate amănuntele aceeași.

Acestea în ce privește raporturile pentru activitatea extrauniversitară a Cercurilor regionale.

O chestiune deosebită este situația lor la Universitate. Până acum ele n'au avut aci nici o activitate decât numai munca pentru pregătirea programului de vară. S'a recunoscut în general că activitatea lor la Universitate ar crea deficiențe vieții universitare și liniștea ei ar putea să fie periclitată prin concurența,

ce s'ar da între aceste organizații dacă ele ar munci și aci.

Totuși ar fi un păcat de neiertat dacă munca cercurilor dezvoltată în regiunea lor ar fi cu totul uitată și neîntrebuințată în timpul celor 10 luni de studiu cât suntem la Universitate. Studențimea din Cluj doarește sincer să între în cea mai strânsă legătură cu masele de jos. În regiunea lor o face fiecare cerc, de ce n'am face același lucru și în Cluj? Ce greutate ar fi ca fiecare cerc regional să dezvolte programul său de muncă în una din suburbiile orașului nostru Universitar sau în unul din satele apropiate? Trăim în cel mai cultural oraș al Ardealului, muncim de doi ani în regiunile noastre îndepărtate pentru propagarea culturii și numai în satele apropiate Clujului, cari au aceeași nevoie de cultură n'am făcut nimic. Un reper-toriu destul de bogat are fiecare cerc regional. Ar fi o simplă excursiune care nu reclamă nici muncă prea mare nici pregătiri deosebite ca să-l desfășurăm în regiunea din jurul Clujului. Studențimea din trecut n'a simțit că ar fi datorii ei să descindă în satele apropiate căci ele sunt în mare parte românești. Cu atât mai mult suntem noi datori să pornim valul de lumină spre aceste cătune uitate.

În munca ce ar desfășura o cercurile regionale în Cluj organizarea nu poate fi lăsată decât în mâna Centrului studentesc. Aci e un teren de muncă al întregii studențimi și această desfășurare a muncii nu o poate face decât organizația reprezentativă a întregii studențimi. Odată acest principiu admis, stabilirea chestiunilor de amănunte ar fi de competența unei adunări generale a Centrului.

Concluziunile cari urmează din acest mic studiu de organizare ar fi:

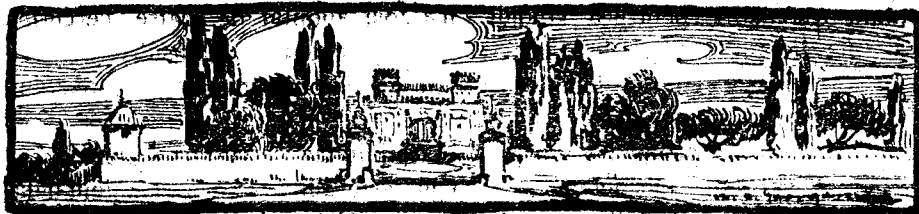
1. În interesul scopului înalt ce-l urmărim munca noastră trebuie organizată în așa fel ca experiențele unora să fie un folos real pentru toate organizațiile de același gen.

2. Organizarea nu poate avea nici cea mai neînsemnată dispoziție prin care să împedecă sau să anihileze munca vre-unei organizații sau să scadă dorința sinceră a membrilor ei de a munci serios pentru realizarea scopului comun.

3. Organizarea cercurilor studențești în Ardeal nu se poate face decât pe regiuni.

4. Descentralizarea muncii, reclamată de spiritul de independență al cercurilor regionale nu poate fi admisă într'atât ca să pericliteze însuși scopul urmărit. Centralizarea în schimb nu poate împedecă manifestarea justă a acestui spirit de independență și nu este necesară decât numai în chestiunile reclamate de accelerarea și potențarea muncii.

5. Cercurile studențești regionale nu vor fi numai organe de propagandă culturală ci tot atâtea organizații prin cari studențimea să studieze serios și temeinic spiritul poporului, să cunoască nevoile lui, iar prin munca ce o vor desfășura membrii lor — fie acuma, fie mai târziu — să contribuie la înlăturarea acestor nevoi, la ameliorarea situației lui. Ele vor trebui să contribuie la restabilirea încrederii celor de jos în conducătorii lor de același neam și cu aceleași interese. Prin munca lor, ele vor trebui să fie mici forțate ale iubirii de neam contribuind la întărirea acestui sentiment prin munca de răspândire a cunoștințelor culturale în masele de jos.

Secretele vieții

de DELLA THOMPSON LUTES,
de Directoarea Revistei „American Motherhood”
în românește de VIRGIL BARBAT, profesor univ.

Ca doi prieteni.

Gheorghe-tată, am să-ți spun unele lucruri și ca să-ți mărturisesc adevărul, mi-e cam greu. Acum câțiva ani ar fi fost mai ușor, că a-și fi început cu puțin și pe măsură ce creșteași fi adăugat mereu ceva nou, până ce ai fi aflat tot ce trebuie să știi; dar n'am făcut așa. Atunci mi se părea că n'am vreme de acestea și fără să mă gândesc mai departe, am lăsat toată grija creșterii tale pe seama mame-ti. Cu timpul însă, am ajuns să înțeleg că în viața bărbaților sunt unele lucruri pe care o mamă, fie ea cât de bună și devotată, nu le poate spune cum trebuie băieților ei și de aceea te am luat astăzi cu mine, ca să vorbim, noi, despre ele așa cum ar vorbi doi prieteni, un bărbat cu alt bărbat. Dacă mă voi încurca în vre-un loc și nu voi putea să fiu destul de limpede în ceace voiu să-ți spun, tu să-mi vii în ajutor și să mă'ntrebi tot ce-ți stă pe suflet, până când ne vom înțelege pe deplin.

Când erai micuț nu-ți mai tăcea gura și mă întrebai fel și fel de lucruri. Eu însă, din păcate, n'am căutat să-ți răspund la toate câte-ai fi voit tu să știi. Și am procedat așa, pentru că nu știam, ca mai toți bărbații de altfel, care sunt datoriiile unui părinte față de

băiatul lui. Ce să mai zic: noi, părinții suntem cu toții ignoranți. *Nouă*, nu ne-a spus nimeni nici o vorbă, când eram mici, despre izvorul misterios al vieții și când ne-am făcut mari, de multe ori n'am ajuns cel puțin să ne dăm seama că lucrurile ar fi trebuit să se petreacă altfel. Cel mult dacă ne-a părut rău de nebuniile pe care unii și alții din noi le-au făcut în timpul tinereții! De când te-ai apropiat însă și tu de adolescență, m'a cuprins un fel de grije; m'am gândit mult la toate ce-ti-am spus și-ti voi mai spune; am citit și unele cărți și m'am hotărât să fac tot ce-mi va sta în putință, ca să nu mai cazi și tu în a relele către care ne-a împins neștiința pe noi, pe cei bătrâni acum. Mi-e teamă numai că încep cam târziu și că o parte din frumusețea despre care am să-ți vorbesc este pierdută și pentru tine acum.

Știu că prietenii tăi și-au spus o mulțime de lucruri, unele din ele adevărate poate, iar altele nu. Dar găsesc că este mai bine să nu mă ocup de ceace și-au spus ei. Tot ce-ți cer este să-ți închipui că ești din nou copilășul de altă dată și să ascuți povestea ce am să-ți spun. Pe urmă vom mai vorbi noi poate despre ea, mai altfel, ca doi prieteni.

Când m'am însurat cu mama-ta, eu — dar despre asta vom povesti altădată mai mult. Destul că atunci nu mă prea gândeam la copii. Că așa:s

tinerii când se insoară: ei sunt atit de preocupați unul de altul, că n'au vreme să se gândească la altceva. Dar copiii, ei, au venit cu toate acestea. Cel dintâi a fost un frate al tău, pe care tu nu-l cunoști ca murit curând, când era de câteva luni. Vezi tu, aceasta este problema la care m'am gândit mult de atunci incoace: de ce ierd atâtea căsnicii primii lor copii? Ști tu de ce? De cele mai multe ori din cauza nepriceperii părinților! Da, așa este: noi nu știm cum să îngrijim copiii și când căpătăm în sfârșit unul, ne punem să facem experiență pe socoteala lui, până ce-l dăm gata!

Dar să ne întorcem de unde pornisem, ca să vezi în ce fel mă pregătisem eu pentru înșurătoare. Tată-meu era fermier și-și pusese 'n gând să-mi dea și mie aceeaș meserie. În vederea aceasta, mă învăța tot felul de lucruri, din acelea pe care trebuie să le cunoască cineva, dacă este vorbă să trăiască de pe urma agriculturii. Așa, el îmi arăta cum se seamănă, cum se îngrașă pământul, în ce condiții trebuie să se facă încrucișarea vitelor și alte multe de acestea. El îmi mai spuse că valoarea prășilei celei tinere atârână de calitatea vitelor din care a eșit și de îngrijirea pe care i-o dăm în timpul creșterii și-mi dete tot felul de sfaturi cu privire la punctul acesta din urmă. Intr'o zi uitasem hambarul cu ovăș deschis. Un afurisit de mânz a dat peste el și-a mâncat până s'a îmbolnăvit. Ce ocară am mâncat atunci de la tata! Cu ocazia aceea mi-a înșirat și toate relele care pot veni de pe urma unei hrane prea abundente, sau neîndestulătoare, sau nepotrivite. Ori de câte ori putea, mă înștrua și nu lăsa un amănunt mai de seamă pe care să nu mi-l comunice. Știa tot,

sau aproape tot și așa voia să fac și eu. În vremea lui, învățase într-o școală superioară de agricultură; când mi-a venit rândul, m'a trimes și pe mine într-o instituție analoagă. Acolo, am învățat și mai multe lucruri din acelea despre cari-mi vorbise tata lucruri interesante și folositoare este drept. Dar, când mă gândesc la tineretea mea, nu pot să nu fiu nemulțumit cu educația ce mi s'a dat. Să nu crezi însă că-i învinovățesc pe dascălii mei, că m'au învățat lucruri pe care n'ar fi fost nevoie să le știu. Nu. Toată vina lor, o vină mare, este că nu mi-au mai spus și altele, care-mi erau tot atât de trebuitoare ca și cele cu care mi-au umplut ei capul.

În vreme ce tată-meu îmi arăta cum să cresc vite și să-purt grija câmpului, eu mă dezvoltam, bine înțeles și mă pomeneam într-o zi om format, cu gândul de însurătoare în cap. Tata știa că eu cunosc fete de tot felul și că umblu cu ele, dar se mulțamea să facă câte o glumă pe socoteala lor și atât. Afară de aceasta, chiar și glumele tatei, trebuie s'o mărturisesc, cam lăsau de dorit. Ele mă făceau de multe ori se roșesc, căci pe atunci eram curat la suflet, ca mai toți băieții crescuți la țară și care n'au ajuns încă să creadă că e nevoie să-ți întinezi trupul pentruca să poți trece, cu adevărat, în rândul bărbaților. O parte din băieții de prin împrejurimele noastre făcea mai în fiecare Sâmbătă noaptea chefuri și i-auzeam, pe ei, de petreceri cu femei. Eu nu mă ocupam la început de grupul acesta de vecini, dar dela o vreme, în lipsă de altceva mai bun, am început să mă duc și eu cu ei și faptul acesta a avut apoi unele urmări pe care le-am regretat amar mai târziu. N'am să-ți spun acum care anume

au fost acele urmări. Tot ce țin să ști este că dacă tată-meu m'ar fi luat într-o zi în dosul surei și mi-ar fi vorbit cum îți vorbesc eu astăzi ție, eu n'aș mai fi cunoscut, cred, urmările de care-ți pomeneam, nici pe ele și nici unele amintiri urâte, de care nu mă pot scăpa nici până în ziua de astăzi —, ca să nu mai zic nimic de mahnirea pe care am simțit-o când m'am înrăgostit de mamă-ta și știam că nu sunt demn de ea. Acesta este un ceas greu, în vieța oricărui bărbat.

Astăzi, după cât îmi pare, eu văd lucrurile cam în felul acesta. Noi învățăm pe băieții noștri toate faptele privitoare

la creșterea vitelor, *pentruca aici este vorba de bani*. Și noi privim atunci întreaga chestiune dintrun punct de vedere științific, fără nici un pic de false sentimentalitate.

Aceleași legi însă, care asigură producerea unei rase bună de vite, sunt valabile și atunci când este vorba de oameni, dar noi nu ne-am gândit nici odată la aceasta, pentruca ni s'a părut, că aici nu-s bani în joc. Incetul cu incetul, începem totuș să vedem că lucrurile nu stau tocmai așa. Din zi în zi, ni se cere tot mai mulți bani, ca să se repare, o parte cel puțin, din urmările rele ale lipsei noastre de serioșitate, în ceiace privește tineretea. Iar faptul că

suntem loviți acolo unde suntem mai simțitori, la pungă, a început să ne trezească.

Ști tu că această formă chiar plătește în fiecare an o dare din care să se întrețină azi de nebuni și alte instituții, care sunt pline de oameni bolnavi de pe urma ignoranței de care-ți vorbeam? Am să-ți spun cum se ajunge aici. Noi lăsăm băieții să petreacă, „să-și trăiască tineretea“. Ei se îmbată și eu prilejul vre-unui „chef“, ei vizitează și o casă cu nume rău. Îmi închipui că ști, că există astfel de case, vizuini mizerabile de nedreptate, în care sunt ținute femei și fete, la dispoziția poftelor brutale ale băieților, când aceștia sunt beți sau sclavi ai vițului. Aproape toate aceste femei (numite prostituate) au o boală venerică sau alta — o boală a organelor genitale. Sunt două feluri de astfel de boli, blenoragia și sifilisul, amândouă aproape de nelecuit. Blenoragia era socotită ca fiind mai puțin periculoasă decât sifilisul, dar cercetările științifice mai recente au arătat că este aproape tot atât de grozavă în urmări.

Un bărbat ia această boală, să zicem, vizitând odată o prostituată. El se duce la un doctor, de obicei vre-un șarlatan, care va râde de el, în loc să-i de-a un sfat cu adevărat bun. Căci bărbatul nostru urăște să meargă la un doctor bun și cinstit, care-l cunoaște. Două lucruri sunt întrun astfel de caz, el *poate* că se vindecă, dar de obicei el *pare numai* vindecat, boala rămânând ascunsă. El se însoară și atunci, pe lângă că are amintirea celei experiențe scârboase și poate și a altora, care-l vor urmări toată luna lui de miere, dar el infectează și pe nevasta lui.

Povestea aceasta se repetă mereu, mereu și mereu. Eu nu-ți spun lucrurile acestea,

Înainte de a mă fi ocupat serios de ele. Am cetit și am vorbit cu doctori. Toți spun aceeași istorie. Nevasta se îmbolnăvește. Trebuie să fie operată. Acesta poate fi singurul lucru, care să-i scape viața. În unele cazuri, e nevoie să i-să scoată afară, pentru a fi date la gunoiu, organele de reproducere, așa că ea nu va mai putea fi mamă.

Dacă un copil *naște* totuși din părinți cu o astfel de boală, el este expus să fie orb. Un sfert din toți copiii orbi din instituțiile publice își datoresc nenorocirea lor infecțiunii provenită din această boală. Alte asile și instituții sunt pline cu paralitici, idiști, nebuni, epileptici și creaturi omeneste îmbolnăvite și schilăvite în vre-un alt fel, numai și numai pentru că părinții lor ignorau legile cele mai elementare ale unei purtări cinste și curate.

Acum înțelegi, de ce noi am început să credem că și creșterea oamenilor, întocmai ca și a vitelor, are o latură comercială. Noi ne-am convins anume, că este mai bine să cheltuești bani și timp pentru a îmbunătăți educația în această direcție, decât ca să întreții azile pentru produsele nenorocite ale ignoranței.

Lucrul este foarte simplu, de altfel. Iată un crin de apă. Să-l desfacem. Tu vezi că știu să disec o floare aproape tot așa de bine ca și un profesor de botanică. N'a fost prea ușor să învăț, la etatea mea, îți spun drept, dar vream să mă informez și vream, cu erice preț, să-ți pot vorbi. Când te vei gândi mai apoi la toate acestea, îți vei da poate seama ce greu a fost pentru mine să ajung unde am ajuns și cât a trebuit să doresc de mult acest rezultat, ca să pot în sfârșit să-l ating.

Acestea sunt petalele — nu-i nevoie să-ți mai spun. Ai făcut

și tu ora botanică, nu? Bine. Tu ști că toate petalele, la un loc, formează corela, iar potirul acesta în care sunt așezate ele se numește colicin. Aceste lucruri ridicate în sus sunt stăminele, iar această mică teacă, în vârf, este numită anteră. Este un fel de cutie de pudră, umplută cu o materie galbenă, căruia-i zice palen. Ea are două celule, vezi? Când antera este coaptă celulele plesuesc, iar polenul cade afară. Acest polen este un secundator, căci staminele sunt partea bărbătească a florii. Această columnă din mijloc este numită pistil și aici, la baza ei, este cuibul unde sunt ținute semințele florii, iar el este numit ovar. Aceasta este partea femeiască — mama. Acum, când pristiul este copt ei devine lipicios, așa că polenul, căzând sau fiind suflat de vânt de pe atamină, îl acoperă ca un fel de praf și secundează semințele, care cad în pământ și cresc.

E simplu, nu-i așa? Și minunat în același timp! Păcat, că n'am înțeles ce ușor ar fi fost să-ți spun toate acestea, când erai mai mic! Dacă ași fi făcut așa, te-ai fi scutit poate de unele experiențe rele. Cel puțin, sper, că te vei putea folosi de spusele mele mai târziu, când va veni și rândul tău să ai copii.

În scurt, acesta este secretul întregului lucru. Plante, copaci, flori, pești, pasăre, animal, om. Același principiu domnește la un capăt la altul. „Bărbat și femeie i-au făcut pre ei“. Tați și mame în toate speciile vie-

uitoare, pe care cu un rol special în acțiunea menită să creeze alte vietăți din neamul lor. Oul în corpul mamei; elementul fecundator dat bărbatului. În viața plantei, agentul fecundator este răspândit de vânt, de pasăre sau de albină. În formele mai înalte ale sistemul este diferit. Mama-pește își depune ouăle într'un loc nisipos. Bărbatul-pește înoată încet pe deasupra lor, transpiră din corpul lui agentul fecundator, iar ouăle sunt lăsațe la soare, să clocească.

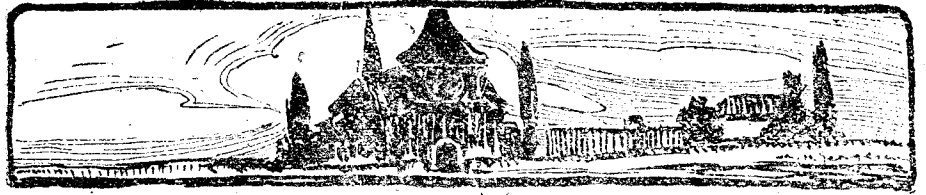
În cazul pasării, întocmai ca în acela al tuturor pasărilor domestice, oul este fecundat pe când este încă în corpul mamei, prin contactul corpului bărbatului cu acela al femeiei. Apoi ouăle sunt ouate în cuib, iar mama-pasăre șade deasupra lor până ce ele clocesc, în vreme ce bărbatul o păzește și o hrănește. Spiritul de devotament al unor pasări poate chiar servi de model unora dintre oameni.

În viața tuturor animalelor, la care mama alăptează puiul ei, metoda de creație este asemănătoare. Oul este în corpul mamei. El este fecundat de către fluidul, pe care nu are bărbatul privilegiul de a-l da și care trebuie să vină în contact cu oul, pe când acesta este încă în cuibul pe care natura la făcut pentru el, cuib care este numit uter sau pân-tece. Fecundat în chipul acesta, oul crește și se dezvoltă până ce atinge timpul maturității lui, timp care variază după animale. La om lungimea acestui timp-este cam de nouă luni. În

toată această vreme mama poartă copilul înăuntru corpului ei, iar tatăl, — ei bine, timpul acesta este plin de neliniste pentru tată, băiatul meu. Im-i a duc aminte, că atunci când mamă-ta te purta pe tine nu se simțea tocmai bine. — Moartea celui alt copil o slăbise, iar eu — eu, trebuie s'o mărturisesc, nu mă purtam totdeauna așa de bine cu ea, cât ar fi trebuit, sau cât mi-ar fi plăcut, dacă ași fi știut mai mult. Dar ori și cum, eu am încercat să fi bun cu ea și speram că ai să fi un băiat, ca să iai locul celui care se dusesse. În vremea aceea am iubit-o mai mult ca ori când, căci simteam că sunt și eu răspunzător de maternitatea ei, că micul copil pe care ea-l purta era o parte din mine tot așa de bine ca și din ea; iar lucrul acesta mă făcea să doresc să o apăr, pe ea — și pe el — în contra ori cărui vânt mai aspru. Dar în sfârșit ai venit — și oh! cât a suferit ea! E drept, că ar fi putut să nu suiere atât, dacă ar fi fost învățată de când era fată, cum să se îngrijească și așa mai încolo; dar mamele, trebuie s'o spun, cu părere de rău, au fost aproape tot atât de stupide în trecut ca și tații, în această direcție.

Când au venit și mi-te-au pus în brațe, o făptură micută și nevoiașă, ți-am zis, — „Să fi bun cu ea, micul meu băiat, toată viața ta. Ea a suferit o grămadă pentru tine“. Și tu ai și fost un băiat bun — ca pentru un băiat de până acum. Poate puțin cam ușuratic, din când în când, dar aceasta, în genere, pentru că nu ți-a spus nimeni, mai de vreme, la cât de multă venerație are ea dreptul.

(Va urma.)

Spre un nou ideal

Am zis un *nou ideal*. Da. Căci idealul de veacuri a dispărut din viața noastră sufletească în momentul când visul nostru s'a realizat. Idealul unității naționale, acea forță mistică care dădea viață mișcărilor noastre naționale din trecut, care impunea prin forța sa unitatea sufletească, a dispărut când s'a realizat unitatea noastră politică. Cataclismul războiului care a zdrobit atâtea vieți omenești, a zdrobit mentalitatea întregii omeniri, a zdrobit lanțurile robiei noastre și granițele politice, a zdrobit și idealul nostru. Azi nu mai avem nici unul bine definit, care să dea vieții noastre acelaș caracter de muncă până la înălțimile jertfei, să dea mișcărilor noastre aceeași nuanță strălucitoare de pur idealism.

Poate că lipsindu-ne acest ideal comun, care să determine unitatea sufletească, băjbăim azi grupați pe regiuni în direcții deosebite cu mici nuanțe de discordie. Când ne lipsea unitatea politică, unitatea sufletească netăgăduită impunea aceleași tendințe pentru toți. În vechiul regat se lucra febril prin toate mijloacele pentru eliberarea fraților iar dincoace se deslănțuia cea mai impunătoare rezistență națională pentruca să ducem curat și integru sufletul nostru românesc în viața noului stat, care — mai curând sau mai târziu — trebuia să se înfăptuiască.

Azi? Pare că forțele se disociază. Iar cauza o simțim instinctiv: Lipsa unui ideal care să fi străbătut tot atât de adânc, ca și cel din trecut, conștiința întregului neam românesc și cu aceeași intensitate.

Azi nu mai știm cărui ideal să-i aducem ca jertfă prisosul muncii noastre nu-l mai avem; nu mai a-

vem nucleul în jurul căruia uniți să desfășurăm activitatea noastră. Lipsindu-ne un nou ideal național energiile noastre radiază și se pierd în lupte, cari nu pot aduna la un loc pe toți fii neamului. Lipsa acestui ideal e poate una din principalele cauze ale stării noastre sufletești de azi.

La aceasta se mai adaugă și mentalitatea impusă de război, care a creat individualismul de azi. Ca o firească urmare a legilor psihologice, după încordarea supremă de altruism, în timpul războiului azi egoismul individului se ridică triumfător în toate acțiunile sale. Instinctul de conservare, care prin glasul său puternic a fost mai adesea auzit în cursul luptelor crâncene, a impus mentalității preocuparea și dragostea de sine care ne scufundă în adâncimea preocupărilor noastre și numai cu greu mai putem vedea un orizont mai larg decât ne-ar permite orizontul intereselor individuale.

Răspund poate la o acuză ce se aduce mereu studențimii, că e lipsită de idealismul celor din trecut, când afirm că starea de azi care o observă cei mai mulți numai la studențime e generală și caracteristică acum întregii noastre societăți.

Dar pare că am și început să ne reculegem destul de repede și suntem în pragul unei epoci de refacere, de regenerare sufletească. Suntem în febrilă căutare al noului ideal, care va avea darul să ne strângă rândurile și să eea o puternică și unitară conștiință tuturor acțiunilor noastre.

În sânul societății și în sânul studențimii se observă o mișcare sănătoasă care cuprinde în sine nucleul idealului nostru de mâne. Câteva

exemple: Acum câteva zile orașul nostru a serbătorit — și subliniez — fără deosebire de regiune, pe bătrânul măestru Dima, pionierul reobosit care a căutat să scoată din întunec valoarea artistică a sufletului nostru românesc. Acea zi a fost serbătoarea omului care a știut să muncească pentru *progresul nostru* arătând o noua comoară din multele ascunse ale sufletului nostru.

Cercurile studențești regionale. Ele pornesc însufletite în turnee culturale spre massale de jos. Câteva din razele culturii prinse la Universitate studenții vor să le răspândească în cele mai întunecate unghiuri ale țării. Ci vor să vadă o țărănimă, o muncitorime mai luminată mai avansată, ei vor să contribuie cât de puțin la eliberarea maselor de jos din adâncimea întunecului.

Iată o parte a societății noastre care se închină în fața luptătorului pentru progres și aduce omagiile sale ca și unui suveran al puterii pentru că prin el am mers cu un pas mai departe. Iată-l pe studentul de azi, ca o prizmă prin care strălucirea culturii se reflectează departe de sânul Universității în inima munților întunecați în mijlocul satelor setoase de lumină.

În altă parte studenții se agită și din svârcolirile lor ia naștere o societate venită să răspândească cultura română unitară dincolo de Nistru și peste granițele Banatului în jos spre Timoc și Macedonia. Apostoli ai Idealului de veacuri, dacă nu ne-a fost dat să fim uniți în lăuntru granițelor politice, ci vor să fi în uniți prin unitatea și omogenitatea noastră culturală.

În discuții, prin ședințe — cu membrii puțini doacamdată studenții se sbat se frământă; cu ochii ridicați privesc căutând un cer mai senin, o purificare morală, o viață mai avansată de principii, privesc să întrezărească și să pregătească viitorul mari strălucit al zilei de mâine.

Toate aceste exemple — izolate și puține încă — sunt o dovadă vie

că în sânul societății și al studențimii s'a înfiripat dorința de idealism, dorința de respectare a valorilor ca o acțiune subsidiară a fortificării idealismului.

Și î-mi pare că serbătorirea oamenilor de valoare, pornirea studențimei spre masele de jos și lupta pentru omogenitatea noastră culturală cuprinde conturile adevărate ale noului ideal. Amintesența acestei mișcări este *ridicarea noastră culturală*, și în același timp *simbolul muncii desinteresate* pentru progresul nostru cultural care va aduce cu sine progresul pe toate celelalte terenuri.

Ca încheiere vreau să citez un articol al d-lui Mircea R. Șirianu publicat în Nr. 1 din 1914 al revistei „*Selecțiunea*” și intitulat „*Succesiunea Romei*”. D-sa căuta să arate că spiritul de jertfă pentru patrie a dus la mărirea Romei și acest spirit de jertfă e o succesiune pe care trebuie s'o primim ca exemplu în lupta noastră pentru idealul național, acum realizat.

La aceasta mai adaug că după mărirea sa teritorială Roma a stăpânit aproape întreg continentul prin superioritatea sa culturală. Strălucirea adevărată a Romei bătrâne a fost cultura ei. Prin ea și-a întărit granițele, prin ea s'a împus istoriei. Roma care ne-a servit ca exemplu al datoriei față de țară, această Romă ne lasă încă o nouă succesiune: spiritul de muncă pentru ridicarea noastră culturală.

După lărgirea granițelor sale politice, Roma le-a stăpânit prin lărgirea granițelor sale sufletești.

Să urmărim acest exemplu al străbunilor noștri și să primim fără întârziere întreagă succesiune a Romei.

În ea se ascunde noul nostru ideal, pentru care începem să ne sbatem în străduințele noastre spre mai bine.

Aron Păltineanu.

Scrisoare din Oxford

Pentru ca tinerimea universitară Română să-și facă o idee măcar despre ceia ce se plănuește și se lucrează în străinătate, — îndeosebi în Anglia și America, — publicăm mai la vale scrisoarea unui coleg dela universitatea din Oxford, apelând totodată la dorul de muncă a studențimei noastre, care — credem — nu va lăsa fără răspuns intențiile atât de frumoase ale inițiatorilor dela Oxford.

Iubiți Colegi!

Aducând-vă la cunoștința D-vs. următoarele împrejurări cari ne-au condus la întemeierea „*Adunării Internaționale din Oxford*” noi dorim să invităm simpatia și cooperarea D-vs.

Era de asteptat, când oamenii s'au întors la Oxford din războiu, oboșiți de ani petrecuți în luptă zădarnică și distrugătoare, ca ei să dea tot suportul lor unei mișcări, care are drept obiect prevenirea de războaie și promovarea unei bune înțelegeri internaționale.

Imediat după armistițiu, Lordul Robert Cecil în adunarea noastră de desbatere „*Union Debating Society*” a obținut o propunere în favoarea „*Ligei Națiunilor*” cu o majoritate de aproape nouă sute.

Ramura din Oxford a „*Ligei Națiunilor*” a fost pusă în ființă imediat după războiu și acum numără peste unsprezece sute de membrii. Însă această tăcută recunoaștere a principiilor pe cari „*Liga Națiunilor*” a fost fondată a fost socotită de mulți ca o contribuție insuficientă din partea Oxfordului pentru cauza cea mare a internaționalismului.

În Oxford se găsesc reprezentanți din aproape 32 state diferite — dependente și independente — și unuia ori la doi dintre studenți li-a venit ideea că aci ar fi cea mai bună ocaziune de a face un progres definit către prietenia completă internațională. Așa că acum avem o adunare modelată după regulile celei dela Geneva și 'n această adunare vor fi discutate toate chestiunile de ordin internațional, Dificultatea de predominanță a ramurei „*Ligei Națiuni-*

lor" din Oxford a fost înălțurată printr'o înțelegere, prin care fiecare stat este reprezentat în adunare de o delegațiune compusă din trei membri, însă fiecare delegațiune are drept numai la un vot. Așa dar pozițiunea e că toate națiunile, mari și mici, pot insista în susținerea nevoilor țării lor respective cu forță egală și cu datorita apreciere a pretențiunilor tuturor națiunilor.

Toate rezoluțiunile asupra chestiunilor vitale, cari turbură pacea — politică și economică — a lumii vor fi aduse la cunoștința autorităților statelor în chestiune.

Prea mare importanță nu-i pusă pe valoarea unor astfel de rezoluțiuni luate de un corp de studenți, cari trebuie s'o mărturisim, posedă cunoștinți de mână a doua în ceea ce privește afacerile înalte de stat; centrul nostru de gravitație însă stă în faptul că aici, în Oxford, mulți dintre viitorii oameni de stat ai lumii, pot nu numai să intrc în discuțiuni prietenești, ci vor face prietenii permanente între dânsii, cari neapărat trebuie să formeze baza unei relațiuni mai strânse între diferitele țări. E adevărat că numărul unor astfel de prietenii este restrâns, totuși noi simțim că puținul aluat va pune în fermentație întregul conținut

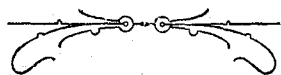
Poate că realizarea puținului nostru ne conduce să vă cerem simpatia și cooperarea D-vs în înaintarea acelor idealuri, ce se găsesc vădite ori ascunse în fiecare student.

Idealurile unui om variază cu viața lui. ca atare noi nu plasăm o limită înălțimii lor; simțim însă că ne găsim pe o fundațiune puternică afirmând că unul din principiile „Adunării Internaționale din Oxford“ este că noi nu putem aștepta o aplanare permanentă a turburărilor lumii în mod rațional, dacă nu există o sforțare comună și unită din partea întregii rase omenești: neagră, albă, roșie și galbenă.

Ne dăm seama că un așa ideal nu poate fi atins printr'o mașinărie artificială ci prin dezvoltarea unui spirit internațional; de acei a iarăși venim să vă cerem simpatia și suportul D-vs în sforțările noastre.

Al Domniei Voastre

(ss) H. Heathcote Williams
Secretarul publicității O. I. A.

Bernard Shaw despre urmările războiului

Acum, când conferința dela Genova face sforțări se realizeze pacea măcar pentru zece ani, fără multe șanse de a reuși, credem că nu este rău a aminti păreriile celor ce au criticat „Tratatul de pace dela Versailles,“ prin care s'a pus capăt în mod provizoriu groaznicului măcel ce a însângerat Europa patru ani.

Unul din cei cari a criticat această pace iluzorie este marea scriitor englez Bernard Shaw. Marea personalitate a lui cât și obiectivitatea și pătrunderea înțelegătoare a spiritului de după războiu cu care a făcut criticele sale, ne îndreptățeste a socoti articolele sale asupra „roadelor războiului“ ca cele mai autorizate a arăta nevoia realizării adevăratei păci europene. Mai jos dăm în traducere, un pasagiu dintr'un articol din seria celor publicate în ziarul englez „Nation“. După ce autorul a făcut o analiză și o trecere în revistă a războiului mondial trece la analiza principiilor ce au prezidat la încheierea păcii dela Versailles, după cum urmează:

„Pacea aduce mai multă dezamăgire și mai multe taine decât însuși războiul. Ea n'a restabilit echilibrul puterilor, care e astăzi mai șovăielnic ca oricând. În schimb, ne-a dăruit două teatre de conflicte: unul în Europa, cel alt în Oceanul Pacific, pe câtă vreme înainte de războiu nu exista decât unul. Teama de care era stăpânită lumea de la 1870 încoace, n'a dispărut; ba, în Franța această teamă e atât de puternică, încât a ajuns să dea naștere

unui conflict pe față cu Anglia, mai flegmatică. Pacea n'a eliberat nici naționalitățile oprimate, prin faptul că în loc de frontiere strategice, a stabilit granițe etnografice; noule frontiere sunt tot atât de nefirești ca și cele de odinioară, numai că alții sunt acolo strânși în corset. Belgia nu a fost neutralizată Ea a încheiat o alianță cu Franța și cu Anglia, prima alianță în istoria ei, deși până acum s'a ruinat în trei războaie gigantice, numai ca să evite lanțul alianțelor.

Libertățile politice obișnuite nu mai există în Anglia, Franța și America. Invingătorii n'au scăpat de concurența germană; dimpotrivă, minele din Vales și-au stins cuptoarele, căci Germania livrează noule vapoare, în contul reparațiilor, taxele vamale impuse mărfurilor germane apasă pe consumatorii englezi; eroii de odinioară, cari luau cu asalt tranșeele germane, trebuie să se retragă în fața asaltului poliștilor călări, — altminteri ar năvăli în parlament, să ceară pâine pentru copiii lor flămânzi.

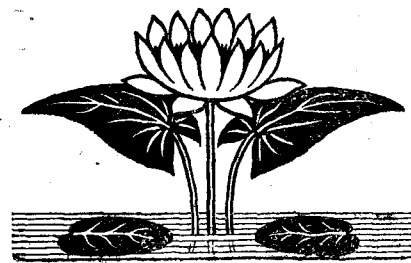
Iar un celebru scriitor irlandez scrie că singurul despre care a dovedit războiul că avea dreptate, este Isus Christos, căci este sigur că altfel ar fi fost lucrurile astăzi, dacă-i urmau sfatul și, celui ce voia să pălmuiască, i-ar fi oferit și obrazul stâng, iar celui ce voia mantaua, i-am fi dat și hainele.“

M. M

Informațiuni Universitare:

Alegerea noului rector. Consiliul profesoral al facultății de drept a desemnat în ultima ședință pe următorii dñi, profesori ca electori pentru alegerea viitorului rector: C. Negrea, P. Poruțiu, D. B. Ionescu și I. Radu.

Pentru anul acesta rectorul se alege din dñi profesori ai facultății de medicină. Este probabil că vor candida dñi prof. I. Minea și I. Iacobovici.

CRONICA ȘTIINȚIFICĂ

— Istoricul Parazitologiei —

Conferințele Dl. prof. Dr. Leon.

D. dr. N. Leon savantul profesor de parazitologie la Universitatea din Iași, acceptând invitația Facultății de medicină din Cluj a ținut la 26 Aprilie în amfiteatrul Institutului de Zoologie prima conferință din domeniul parazitologiei.

D. doctor Iacobovici, prof. universitar și decanul Facultății de medicină, a rostit o scurtă cuvântare de bună venire distinsului savant.

După aceia Dl. profesor Leon își începe conferința mulțumind pentru primirea călduroasă ce i s'a făcut.

Dela început insistă asupra nevoiei de a se crea o catedră de parazitologie la facultatea de medicină din Cluj; apoi intrând în fondul conferinței Dsa face istoricul nașterii și dezvoltării parazitologiei.

Prima catedră de istorie medicală și Parazitologie a fost creiată la Paris de zoologul Raphael Blanchard, care schimbă direcția pur descriptivă a cursului de istorie naturală medicală a predecesorului său Baillon, transformându-l într'un învățământ de parazitologie animală și vegetală.

Universitățile din vechiul regat, organizate după tipul celor franceze, au introdus la Facultatea de Medicină cursul de Parazitologie.

Continuând Dl. prof. Leon, arată frumoasele progrese realizate de parazitologie, mai ales în ultimul timp. Dintre toate ramurile mediciniei parazitologia a realizat cele mai mari progrese. Astfel, chestiuni cari multă vreme erau complet necunoscute, acum sunt cunoștințe elementare științifice; transmisiunea parazitului malariei, descoperirea parazitului care provoacă boala somnului, dizenteriei tropicale ș. a. cauzele acestor progrese sunt:

1) Marea importanță ce s'a dat acestui studiu; 2) raporturile așa de strânse dintre parazitologie și celelalte ramuri ale medicinei și 3) războiul care a ajutat foarte mult la progresul tuturor științelor medicale, prin mulțimea și varietatea boalelor.

Trecând la altă ordine de idei

conferențiarul — care este elevul celebrului savant german Haeckel — se ocupă de sistematizarea parazitologiei, referindu-se la cele patru grupe de parazite pe cari îi cuprinde parazitologia și anume:

1. Protozoarele; 2. Viermii; 3. Artropodele și 4. Fungii.

Studiul primei grupe, a luat un foarte mare avânt în Germania unde s'a creiat o știință specială — *protistologia*.

De asemeni în Anglia, mai ales la universitățile din Cambridge și Londra.

Progresele importante realizate în timpul din urmă în domeniul parazitologiei le-a arătat cunoscutul parazitolog englez, Patrick Manson în cuvintele: „Regnul bacteriilor a atins apogeul său, acel al protozoarelor începe deabia acum“.

Helmintologia — știința care se ocupă cu studiul vermilor, a fost la început numai o știință pur descriptivă, fără a studia biologia vermilor intestinali apoi capătă o mare importanță în patologie, ca apoi datorită cercetărilor învățaților cercetărilor Küchenmeister, Leuckart și Van Beneden să devină o știință experimentală.

Cercetările lui Metschnikof și Gyaryart pun în evidență și mai mult rolul considerabil al „helmintologiei“, în etiologia boalelor intestinale.

Din *entomologie* nu interesa medicina înainte vreme, decât puține insecte ca peliculidele și pușini acasieni, care trăesc pe corpul omului.

Dar odată cu perfecționarea tehnicii micrografice și cu ivirea a noui metode de experimentare științifică entomologia medicală, veterinară și farmaceutică au luat o dezvoltare extraordinară. În acelaș timp și datorită acelorăș cauze, „entomologia agricolă“, — care studiază insectele parazite ale diferitelor plante cultivate se ridică la un nivel științific echivalent celor de mai sus, de unde până atunci era într'o stare rudimentară.

În ultimul timp, izolându-se o serie de mai multe fungi patogene cari trăesc pe mucoasă și piele s'au descoperit agenții mycoselor și astfel a luat naștere a 4-a știință parazitologică, numită „Mycologia“.

După această prezentare a ramurilor parazitologiei, conferențiarul face o serie de considerațiuni generale asupra parazitologiei.

Dsa consideră parazitismul ca unul din cele mni vaste și variate fenomene biologice. De aceia paraziții trebuiesc studiați atât din punct de

vedere al științei pure cât și din punct de vedere medical, ca agenți transmițători ai maladiilor contagioase.

Parazitismul poate fi considerat ca o serie de raporturi biologice ce se stabilesc între ființe de specii diferite.

De aici explicarea evoluției boalelor parazitare prin *comensualism*, *mutualism* și *symbioză*, cari mai totd'auna corespund fazelor de dezvoltare ale parazitului.

Ca încheiere a conferinței Dl. prof. Leon, expune marile foloase ce a adus parazitologia umană celorlalte ramuri ale științei medicale.

M. Macavescu.

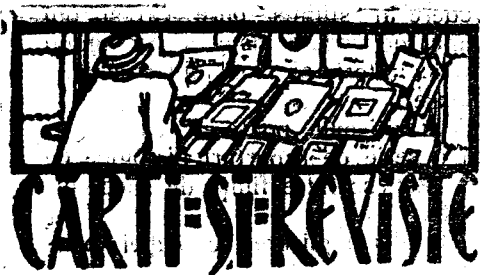
Institutele de sociologie din Germania.

În Germania aproape nu există Universitate care să nu posedă o catedră — sau două chiar — de sociologie.

Pe lângă că cursurile de sociologie sunt foarte frecventate atât de studenți cât și de publicul mare al orașului respectiv, mai e de remarcat și faptul, că titularul catedrei, — care de obicei — e un profesor — erudit și de o cultură vastă — este stimat și admirat de toată lumea... pe când la noi și în țările orientale în genere, aceasta catedră a luată în deriziune și ca atare prea puțin respectată.

Afară de aceasta în orașele universitare germane precum și în centrele mai mici de cultură în anii din urmă sau pus baza așa numitelor „Institute de sociologie“ iar acolo unde acestea în lipsă de personal pregătit și specializat în această direcție nu pot lucra cu aparat așa mare, sau înființat „Birouri de Informații“ („Erkundungsbureau“) a căror menire este să adune și să înregistreze toate manifestațiile sociale (economice, financiare, culturale etc.) ale regiunii respective în a cărui centru — e plasat acest „Birou“.

În anii din urmă aceste „Institute de Sociologie“ cari stau sub supravegherea și conducerea directă a profesorului de sociologie, precum și micile „birouri de informații“ din provincie conduse de primarul orașului sau altă persoană competentă în materie socială au făcut progrese atât de mari, încât prin bogăția și selecționarea materialului adunat rivalizează cu faimosul „Institut de Sociologie“ din Bruxelles.

massele adânci ale poporului, unde e mare nevoie de ea. O astfel de carte ne-ar trebui nouă studenților să o ducem la sate în turneele culturale pe care le facem. Cronică bogată și la înălțimea revistei.

„**Ramuri**” (*Drum drept*), No 19. Dl Iorga se întreabă unde e lașul cultural de altă dată lașul, care hotărî pe vremuri soarta literaturii românești? Tineretul vibrează, și astăzi, de cele mai curate emoții. Ceeace dă azi lașul cu pretenția de a fi o reacțiune sufletească a Moldovei, nu e adevărata reacțiune, pe care o așteaptă iutrea opinie publică românească.

„**Convorbiri Literare**”, An 54, No 3. În fruntea revistei un studiu istoric asupra familiei Craioveștilor de d. J. C. Filitti. Un frumos Sonet de răgretatul poet P. Cerna; Contribuțiile la biografia lui N. Bălcescu ale dlui P. P. Panaitescu, găsesc de remarcat din acest număr.

„**Transilvania**” An 53. No 4. Dl Petra-Petrescu ne dă pe scurt memoriile contelui Czernin, atrăgând, cu drept cuvânt, atențiunea asupra lor. Se cuprind în ele „motivele principale ale izbucnirii războiului mondial, formulate nu se poate mai bine”. Am citit cu mult interes „Contribuțiile la biografia lui Gh. Șincai” ale dlui Z. Pâclișanu și ni s’a precizat tot mai mult adevărul caracter. energic și impulsiv, al precursorului istoriografiei ardelene. A avut o viață cum nu se poate închipui mai plină de mizerii. O scrisoare o iscălește sub povara greutăților vieții: „Șincai cel amărât peste măsură”. Cronică bogată și interesantă ca întotdeauna.

„**Adevărul Literar și Artistic**” *Seria III, An III, No 75*. Comemorează semicentenarul morții lui Eliade Rădulescu, cu articole și poezii de A. de Herz, M. Eminescu, Eliade Rădulescu, Nicola Iconarul, Barbu Lăzăreanu etc. De interes, pentru tineri mai ales: Cronică sportivă, bogată în fiecare număr. g. b.

Cursurile dela Vălenii de Munte.

Citim în „*Neamul Românesc*”: „Anunțăm din vreme pe vechii auditori ai cursurilor de vară și pe cei cari doresc să le audieze că la „Universitatea populară dela Vălenii de Munte se vor ține prelegeri anul acesta în cursul lunii Iulie. Inscrierile se pot face din vreme la Redacția ziarului nostru”. (Vom reveni).

Universitatea din Harward privind un însemnat dar din partea fundației Rockefeller a hotărât să ridice în New-York un *Institut de Higienă* care să fie prevăzut cu toate instalațiile moderne. Institutul nu va avea numai un edificiu propriu, ci va urmări dezvoltarea științei prin introducerea de specialități nouă, ca Immunologie, Zoologie medicală, Igienă fiziologică, etc.

Statele unite numără deja nouă institute de acest fel și ele sunt frecventate nu numai de medici, ci și de ingineri, biologi chimiști etc.

Royal College of Physicians and Surgeons din Londra a fost însărcinat să premieze cu suma de 100.000 (una sută mii) dolari pe medicul care va descoperi un procedeu prin care să se vindece radical cancerul.

Teatru la Universitate. La Universitatea din München s’a creiat o catedră a „Teatrului”. Este cea dintâi în lume, de felul acesta. Titular al ei a fost numit profesorul de istoria literaturii H. N. Borchardt.

REDAȚIONALE.

Darea de seamă asupra comemorării lui Coșbuc, precum și cea asupra marelui serbări dela Blaj se va publica în proximitatea numărului al revistei.

ADMINISTRATIVE.

On. noștrii abonați din localitate, precum și cei din provincie sunt din nou rugați să binevoiască a-și achita costul abonamentului fără întârziere.

„**Viața Românească**” An. XIV, No. 3. Teoria filosofului relativității, fiind mai puțin accesivă publicului mare, publicațiile roastre s’au silit să’l popularizeze prin studii mai mult, sau mai puțin reușite. Revista leșană ne aduce de data asta un studiu mai serios. Relativitatea lui Einstein, de d. Șt. Procopiu, care pe lângă că nu se depărtează de baza sistemului, poate fi înțeles și de cei ce posedă o cultură generală. Tot în acest număr aflăm un bun studiu asupra Draiei sociale contemporane de A. Weiss, cu concluzia că din drama socială contemporană „se desprinde imaginea sângeroasă a luptei omului contra omului, a categoriilor sociale răsvrătite și împinse de beția distrugerii, dincolo de care le apare aurora zilelor mai fericite”. Drama viitorului trebuie să producă mai mult: „unitatea de pasiune de iubire și de suferință” pentru toți speculatorii, fără deosebire de clasă. D. G. Galațion își continuă Scrisorile către Simforoză în care arată printre altele marea importanță a „Societății Studenților Creștini”, atât de puțin cunoscută de studențimea dela noi.

„**Cugetul Românesc**” An I, No. 3. În „*Alegeri*” un just și caracteristic tablou al felului cum e înțeleasă politica la noi. Relevăm articolul dlui Iorga: Un mic lucru mare: Cartea de cetire, în care cu drept cuvânt, se ridică contra cărții ce se dă scolarilor noștrii, carte care mai mult îi depărtează decât îi apropie de cultură. Cartea pe lângă multe cunoștințe fo’ositoare vieții practice trebuie să cuprindă și poezia sufletelor distinse. Numai prin acaastă poezie se va umaniza, sufletul copilului, și-l va face să o iubească. O astfel de carte va putea fi scoborită în

Pagina studenților în drept

Poblema unificării învățământului juridic

— Un scurt istoric —

Desigur dintre chestiunile de organizare aceia care așteaptă o cât mai grabnică soluționare este problema unificării învățământului juridic, sau cel puțin stabilizarea acestui învățământ pentru o perioadă anumită de timp.

Intr'adevăr în urma frecvenței schimbări a regulamentului de studii, mai ales la facultatea din Cluj, unde în doi ani de zile s'au succedat nu mai puțin de trei regulamente (reg.-vechi, reg.-nou și reg.-tranzitoriu) s'a produs o situație neclară și o serie de confuzii inevitabile. Și dacă și astăzi chestiunea imificării învățământului juridic se află tot în fază de studiu faptul se datorește numai enormelor greutății ce au fost legate de o asemenea reformă. Primii pași în acest sens au fost făcuți de consiliul profesoral al facultății de drept din Cluj care a insistat încontinuu pentru urgentarea rezolvirii.

Anul trecut cu prilejul congresului profesorilor universitari (2—5 Iunie 1921) dl. profesor Victor Onișor a prezentat comisiunii juridice dela universitățile române și asupra gradeilor academice ca condițiune de admisibilitate în serviciile publice. Tot cu acea ocaziune dl. prof. M. Hacman a prezentat punctul de vedere al universității Cernăuțene. În urma discuțiilor ce-au avut loc atunci Concluziile comisiunii juridice se pot rezuma astfel a) bifurcarea învățământului juridic în 2 secții: juridică și politică-economică; b) timpul de studiu să fie grupat în 2 părți: una

preparatorie comună pentru amândouă secțiile și a doua de specializare; c) ca grade academice să se mențină: licența pentru înstrucțiunea generală juridică și doctoratul pentru aprofundarea științei.

Pentru îndeplinirea acestui deziderat s'a hotărât constituirea unei delegațiuni de 16 membrii (câte patru de fiecare facultate) care să întocmească un anteproiect decretat ca normu legală.

Ultimele evenimente politice și cele două schimbări de guvern au făcut desigur să întârzieze traducerea în fapt a celor hotărâte.

În urma agitației studenților în drept din toamnă trecută și până la o rezolvire definitivă s'a adoptat la facultatea din Cluj un „regulament tranzitoriu”, care s'a dovedit totuș a avea reale calități didactice.

În cursul luni Februarie urma să aibă loc la București o consfătuire a delegației reunite, care se pare că nu a avut loc.

O nouă consfătuire s'a fixat pentru ziua de 15 Mai, fiind convocați la ministerul înstrucțiunii din București dnii decani ai facultăților de drept precum și câte un delegat de fiecare facultate.

Dacă în consfăturile ce vor avea loc de astădată vor putea trasa liniile generale ale anteproiectului de unificare astfel ca în toamnă să fie supus spre adoptare Corpurilor Legiuitoare, putem spera că începând cu viitorul an școlar se vor termina toate anomaliile isvorâte din variația și variațiile regulamente de studii.

Dupa cât suntem informați delegația facultății clujene va stărui să se ia ca normă de

bază actualul regulament în vigoare la Cluj, întrucât s'a dovedit a fi superior atât din punctul de vedere pedagogic cât și din punctul de vedere al garanțiilor ce le prezintă sistemul de examene fundamentale și riguroase.

I. Istrate

Știri, recenzii și jurisprudențe

Examene. Consiliul profesoral al facultății de drept a fixat data examenelor fundamentale din sesiunea de vară a anului 1922 pentru zilele de 29 Mai — 15 Iunie. În consecință cererile de înscriere urmează a se înainta în intervalul dela 15—28 Mai inclusiv. Poate această dată nu se vor primi cererile de înscriere decât în cazuri de întârziere serios motivate.

Reforma învățământului superior. Pentru ziua de 15 Mai a fost convocată la ministerul de înstrucțiune publică din București, comisia universitară pentru reforma învățământului superior. Din partea facultății de drept din Cluj vor participa dnii prof. E. Hațiegan, decanul facultății și Romul Boilă.

Măsuri represive. De oarece guvernul maghiar a hotărât să nu recunoască diplomele și certificatele eliberate de universitățile române, ca măsură represivă ministerului de industrie al României a adus la cunoștință faptul universităților punându-le în vedere să se conformeze în consecință.

Deja încă în ultimul consiliu al fac. de drept s'au respins mai multe cereri de nostrificare pentru diplomele emise de instituțiile Maghiare.

3|15 Mai la Blaj. Societatea studenților în drept a fost invitată în mod oficial de către comitetul aranjator al serbărilor ommemorative a marilor evenimente din 3|15 Mai 1848 să ia parte la aceste serbări. E probabil că vor participa și dintre dnii profesori ai facultății de drept.

Donațiune. În urma unui apel adresat de soc. stud. în drept către dnii profesori universitari, dl. prof. I. Cătuneanu a donat 3 exemplare din „Cursul de drept” bibliotecii acestei societăți.

Conferința dlui prof. R. Demogue. Sâmbătă 9 Mai, dl René Demogue, distinsul profesor de drept civil dela universitatea din Paris și președintele uniunii funcționarilor publici din Franța a ținut o foarte instructivă conferință despre „responsabilitatea în dreptul civil și în administrație.”

Unificarea legilor. Un interesant și documentat studiu publică dl. dr. Șt. Laday în „Ardealul juridic” despre unificarea legislației.

„Oamenii în genere — spune dsa — exagerează importanța legilor. Aceasta a dat naștere în țara noastră lozincei, că numai prin unificarea dreptului se poate face consolidarea neamului. Mai că nu trece zi în care să nu întâlnim acest soi de fraze goale pe paginile ziarelor noastre. Se pare că cei ce scriu astfel de lucruri, nu-și dau seamă de faptul că tocmai cele mai consolidate țări n’au drept unitar. Elveția, Anglia, Germania, Statele Unite din America au fiecare mai multe sisteme de drept și totuși nimeni nu poate afirma că în acele state spiritul public, armonia sufletelor și unitatea națională ar fi inferioare celor ale noastre.”

După ce face un istoric al celor afirmat dl. Dr. Laday continuă:

„În România s’a făcut pentru unificarea dreptului în decursul a 2 ani cu mult mai mult, decât în alte țări în decenii. S’a unificat justiția militară, întreaga organizație a forței militare, serviciul de comptabilitate și bugetul, serviciul de industrie și comerț, serviciul sanitar, serviciul domeniilor și reprezentarea statului, serviciul vamal, financiar, profesarea advocaturei, etc. etc. Cu puține excepții, această unificare s’a făcut așa încât legile din vechiul Regate au fost întinse asupra părților alipite. S’au pus în aplicare o mulțime de legi: codul de justiție militară, legea generală a vămilor, legea sanitară, legea comptabilității, legea cooperativelor etc. etc.”

Anii de majorat. Savantul profesor de drept civil D. Alexandresco însărcinat de comisiunea pentru unificarea legislației cu elaborarea unui anteproiect de revizuire a codului civil spune în no. 30—32 al „Tribunei juridice” următoarele despre majorat:

Am ridicat **majoritatea** dela 21, la 23 de ani, așa cum este în codul spaniol dela 1889; pentru că, de cele mai multe ori, la 21 de ani omul nu are încă, trebuie s’o recu-

noaștem, experiența de care are nevoie în actele vieții civile. În codul austriac (art. 21) și în legea maghiară asupra tutelei și curatelei dela 1877 (art. 1), majoritatea este fixată la 24 de ani. N’am admis acest sistem, ci am luat un termen de mijloc.

Despre calomnie. Nu există delictul de calomnie, de câteori afirmarea faptelor pretinse calomnioase a fost făcută cu caracter intim, într’un cerc restrâns de prieteni chiar într’un local public; căci, în speță, lipsește unul din elementele acestui delict, anume: publicitatea.

(Jurispr. trib. Hotin No. 499 S. P.)

Bătăia ca pedeapsă. Iată că se reia în serioasă discuțiune introducerea bătăii ca pedeapsă După ce o întreagă sedință a institutului de studii sociale a fost consacrată acestei chestiuni, începe și presa juridică să-și spună cuvântul. Dl Vesp. Erbiceanu, primul președinte al Curții de Apel din Basarabia se declară pentru introducerea „bătăii, care este ruptă din rai”. (Curierul judiciar XXIX-2).

După ce face o expunere a pedepsei după diversele școli penale și arată că „privațiunea de libertate ca formă de pedepsire, nu mai putea avea valoare, decât doar în timpul când se credea că infracțiunea depinde de liberul arbitru al omului” dl Erbiceanu ajunge la concluzia că ideea bătăii ca pedeapsă va ajunge să devie fapt după cum deja „în America și în câteva țări din apusul Europei ca Anglia, Danemarca, etc., a eșit din domeniul pur al teoriei”.

În orice caz discuția rămâne deschisă și dacă va continua promite să fie destul de interesantă, (i. is.)

Activitatea cercului studentesc „Câmpia și Mureșul Superior”.

În vacanța Paștelui cercurile regionale studentești au dezvoltat o frumoasă și bogată în rezultate, activitate culturală în diferitele regiuni ale Ardealului.

Astfel cercul studentesc „Câmpia și Mureșul Superior” a procurat de sărbători, momente de adevărată înălțare sufletească, publicului din regiunea respectivă.

La 18 Aprilie a avut loc în sala teatrului din Târgul Murăș, un matineu, iar la Reghin la 20 Aprilie. La ambele matineuri s’a reprezentat minunata comedie „O Scrisoare Pierdută” a lui I. L. Caragiale.

Astfel publicul din orașele amintite a avut ocaziunea pentru prima oară să vadă cea mai bună comedie românească. Succesul moral și material a fost desăvârșit. Au contribuit la succesul reprezentației Dra Teta Constantinescu, I. M. Cifrea, N. Moldovan, N. Popescu, R. Popa, En. P. Bota, L. Rusu și C. Macarie. Dl. Hans Lang a executat admirabil „Balada” lui Porumbescu. Serbarea a fost deschisă prin cuvântarea dlui D. Baci, care a arătat în cuvinte frumoase scopul cercului și datoria publicului de a ajuta studențimea în activitatea ce o depune pentru ridicarea culturală a poporului.

Cercul dela înființarea sa până acum — într’un an, a dezvoltat o activitate frumoasă și la sate, unde s’au înființat două biblioteci, una centrală la Reghin, care numără peste 600 volume și alte populară în Armeniș care are 250 volume. În alte comune s’au ținut conferințe și serbări populare.

Deja de pe acum se prepară conferințele culturale și igienice pentru turneul de vară și se fac preparativele pentru mai multe biblioteci populare ce vor lua ființă în timpul cel mai scurt.

Întreaga regiune a „Câmpiei și Mureșului Superior” așteaptă cu nerăbdarea pe vrednicii studenți ai cercului spre a’i ajuta în munca lor nobilă și binefăcătoare.

„Lumea Universitară“

are asigurată colaborarea profesorilor de Universitate, scriitorilor, publiciștilor și studenților din țară și străinătate.

Citiți revistele:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„Viața Studențească“ care apare în București.

„Gândirea“ din Cluj.

„Viața Românească“ din Iași.

„Revista Sănătății“ din Cluj.

„Ramuri“ din Craiova.

„Flacăra“ din București.

„Cele Trei Crișuri“ din Oradea-Mare.

„Ideia Europeană“ din București.

„Transilvania“

„Sburătorul Literar“ din București.

„Cosinzeana“ din Cluj.

„Convorbiri Literare“ din București.